

Gaarummaa fi Faaydalee Duâ€™aayi

Description

Duâ€™aayin Rabbii faarfamaa taâ€™e biratti gocha garmalee kabajamaa taâ€™eedha. Faaydalee duâ€™aayi keessaa muraasni isaanii kanneen armaan gadiiti.

1.Duâ€™aayin mataan isaatu ibaadadha

Akkuma yeroo darbee eerame, Ergamaa Rabbii (SAW) akkana jedhan:
â€œ^وسُبْحَانَ رَبِّنَا، وَبِحَمْدِنَا، وَلَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ

â€œDuâ€™aaâ€™in Ibaadadhaâ€

Duâ€™aayin gabrichaa fi Gooftaa waan wal-qabsiisuuf hojiwwan ibaada garmalee gaarii taâ€™an keessaa tokko akka taâ€™etti ilaalun ni dandaâ€™ama. Namtichi yommuu duâ€™aayi godhu hiyyummaa, dadhabinna, haajaa fi dhiphina isaa Gooftaa Dureessa fi Jabaa taâ€™etti himachaa jira. Kuni immoo gabricha Gooftaa isaatif akka gadi of qabuu fi salphatu taasisa. Gooftaaf of gadi qabuu fi itti warwaachun immoo dhuka ibaadati. Kanaafi duâ€™aayin ibaadadha kan jedhameef.

2.Duâ€™aayin mallattoo imaana nama tokko agarsiisa

Namtichi yommuu duâ€™aayi godhu Rabbitti amanu isaa agarsiisa. Kana jechuun Rabbiin jiraachu fi Gooftaa dhugaa taâ€™uu ni amana. Akkasumas, kan kadhatamuu fi gabbaramu Rabbiin qofa akka taâ€™e, Maqolee fi amaloota guutu kan qabu Rabbiin akka taâ€™e ni amana, Inni kadhaa gabrichaa awwaachu fi deebii deebisuufii waan dandaâ€™uf. Kanaafi, duâ€™aayin gocha ibaada keessaa isa guddaa kan taâ€™eef. Yommuu Rabbiin ala wanta bira duâ€™aayi kadhatan, shirkii ifa bahe taâ€™a.

3.Duâ€™aayi gochuun Rabbiif ajajamuudha

Rabbitiin Qurâ€™aana keessatti akkana jedha:

عَزَّوَجَلَّ رَبُّ الْعَالَمِينَ، لَمَّا سَمِعَ الْمُجْرِمُونَ

أَنَّ رَبَّهُمْ أَعْلَمُ بِمَا يَعْمَلُونَ،

فَلَمَّا سَمِعُوا ذَلِكَ عَذَّبُوهُمُ الْعَذَابُ

فَلَمَّا سَمِعُوا ذَلِكَ عَذَّبُوهُمُ الْعَذَابُ

إِنَّمَا يُعَذَّبُ الظَّالِمُونَ،

لَا يُعَذَّبُ الْمُتَّقُونَ،

لَا يُعَذَّبُ الْمُتَّقُونَ،

إِنَّمَا يُعَذَّبُ الظَّالِمُونَ،

إِنَّمَا يُعَذَّبُ الظَّالِمُونَ،

Kanaafu, duâ€™aayin gochuun ilmi namaa Rabbiif ajajamaa jiraa jechuudha.

Nama duâ€™aayi godhu Rabbiin mindaa ni kafalaaf, osoo duâ€™aayin isaa fudhatama argachuu

baatteyyu. Sababni isaas, ajaja Rabbii waan tole jedheef.

4.Rabbiin nama duâ€™aayi godhutti dhiyoodha

Rabbiin Qurâ€™aana keessatti akkana jedha:

â€œYeroo gabroonni Kiyya waaâ€™ee Anaa si gaafatan, â€œDhugumatti Ani isaanitti dhiyoodha.â€ [Jedhiin]. Kadhaa kadhataatiif yeroo inni Na kadhate Nan awwaadha. Akka qajeelaniif jecha Naaf haa awwaatani; Nattis haa amanani.â€ (Suuratu Al-Baqaraa 2:186)

Kanaafu, Rabbiin gabroota Isaatti dhiyoo fi yommuu Isa kadhatan kadhaa isaanii kan jala awwaatudha. Aaya tana keessatti Rabbiin gabrootatti dhiyaachu erga dubbateen booda waaâ€™ee duâ€™aayi (kadhaa) kaase. Kuni immoo duâ€™aayin karaa namni tokko gara Rabbii itti dhiyaatu fi Rabbiin isatti dhiyaatu akka taâ€™e agarsiisa.

5.Duâ€™aayin karaa xiyyeefannoo Rabbii itti argannuudha

Rabbiin akkana jedha:

Jedhi â€œOdoo kadhaan (duâ€™aayin) keessan jiraachu baate, silaa Gootaan kiyya homattu isin hin lakkaaâ€™u ture. Dhugumatti isin sobsiiftani jirtu. Kanaaf, adabni [isiniif qophaaâ€™e] kan yeroo hundaa isin waliin jiraatu taâ€™aâ€¢ Suuratu Al-Furqaan 25:77

Al-Shawkaani akkana jedha, "Rabbiin (subhaanahu wa taâ€TMaala) ibaada nama kamiittu haajaa akka hin qabne ifa godha. Ibaadatti kan isaan ajajeef matama ofii akka fayyadaniif. Jechi Arabiffaa maa yaâ€TMabaâ€TMu jedhu hiika kana qaba: "Isaaf haajaa hin qabu ykn sadarka wayiitu na biratti hin qabu." Kanaafu, hiikni Aaya, "Osoo Rabbiin kadhachuu baattanii, silaa Inni isiniif haajaa hin qabu, wayiituu isin hin lakkaaâ€TMu." (Fath Al-Qadiir, 3/121)

Wanti dagatamu hin qabne asitti duâ€™aayin gosa lama. Isaanis duâ€™aa al-Masâ€™alah (duâ€™aayi gaafi ykn kadhaa) fi duâ€™aa al-ibaadah (duâ€™aayi ibaada). Duâ€™aa al-Masâ€™alah yommuu jennuu namtichi faayda wayii argachuuf ykn miidhan isarra akka kaâ€™u Rabbiin kadhachuu jechuudha. Fakkeenyaf, â€œYaa Rabbii addunyaa fi aakhiratti waan gaarii naaf kenni.â€ Yoo jedhe kuni duâ€™aa al-Masâ€™alaa (duâ€™aayi gaafi) jedhama.

Duâ€™aa al-Ibaadah (duâ€™aayi ibaada)- gochi ibaada kamiyyuu duâ€™aayi kana jalatti ramadama. Yommuu muâ€™iminni Rabbiin faarsu, salaata salaatu fi gochoota gaggaaRii Rabbiin biratti jaallatamoo taâ€™an hojjatu, â€œYaa Rabbii gocha ibaada kana kan hojjadhuuf Ati hundarra Jabaa fi abbaa aangoo waan taatefi. Faarun hundi Siif taâ€™a. Yaa Rabbii hojji kana narraa qeebali (ol fuudhi).â€œ jira. Kanaafu, yommuu namtichi Alhamdulillaah, ykn subhaanallah jedhu duâ€™aa al-ibaadah gochaa jiraa jechuudha. Akkasumas, salaannis, zakaa kennunis fakkeenyaa duâ€™aa al-ibaadahti. (Yommuu namtichi

hojii ibaada kanniin hojjatu , â€œYaa Rabbii narraa qeebali.â€ Jedhe kadhataa jira.) Gosooni duâ€™aayi lamaan kunniin wal keessa kan galanii fi hariiroo cimaa kan qabaniidha.

Gara mata duree keenyatti yommuu deebinu, namoonni Rabbiin wayitti lakkaaâ€™u fi sadarkaa Isa biratti qaban warroota amananii fi duâ€™aayi godhanii jechuudha.

6.Duâ€™aayin Arjoominna Rabbii agarsiisa

Maqoolee Rabbii keessaa tokko al-Kariim (Yeroo hundaa Arjoomaa)dha. Wanti uumame hundi halkanii guyyaa, ganamaa galgala Rabbiin ni kadhatu. Innis ni kennaaf. Sababa kanaaf, duâ€™aayin Arjoominna Rabbii daangaa hin qabne agarsiisa.

Wanti samii fi dachii keessa jiru hundi Isa kadhata. Guyyaa hundaa Inni hojitti jira. Suuratu Ar-Rahmaan 55:29

7.Duâ€™aayin mallattoo of gadi qabuutâ€“ namni yommuu duâ€™aayi godhu dadhabinna, dhiphinnaa fi rakkinaa ofii Rabbi Dureessaa fi Jabaa taâ€™etti himachuun of qadi qaba.

8.Duâ€™aayin dallansuu Rabbii namarrea deebisa- Abu Hureeyraa irraa akka odeeefametti Ergamaan Rabbii (SAW) akkana jedhan:

â€œâ€¢Ù ÙŽÙ†Ù’Ù,,ÙŽÙÙ’ÙŠÙŽØ³Ù’Ø£ÙŽÙ,,Ù•Ø§Ù,,Ù,,Ù’ÙŽÙ‡ÙŽÙŠÙŽØºÙ’Ø¶ÙŽØ’Ù’Ø¹ÙŽÙ..ÙŽÙÙÙ’Ù‡Ù’â€¢

â€œNamni Rabbiin hin kadhanne, Rabbiin isatti ni dallana.â€• Jaamiâ€™a at-Tirmizi 3373

Sababni kanaa, namtichi yommuu duâ€™aayi dhiisu, gocha ibaada isa kabajamaa taâ€™e dhiisa jira. Dabalataan, of jajuu ykn miira of-gahuu (self-sufficiency) irraa kan kaâ€™e duâ€™aayi kan dhiisu yoo taâ€™e, kuni dhugumatti, Rabbitti kafaruu taâ€™a.

Hadiisa kana ilaachise walaleessan tokko akkana jedhe:

Rabbiin sitti dallanaa yoo Isa kadhachuu dhiiste

Ilmi Aadam ni dallanaa yoo kadhaa itti baayâ€™iste

9.Duâ€™aayin karaa ibidda irraa ittiin baraaramaniidha

Aamiishaan (Rabbiin ishii irraa haa jaallatu) waaamee nama waan gaarii hojjataa ture garuu Islaama hin fudhanne ilaalchise Ergamaa Rabbii (SAW) gaafatte. Ishiin akkana jette, "Yaa Ergamaa Rabbii! Ibn Judaan yeroo jaahilummaa (wallaalummaa) firoota isaa kunuunsa fi hiyeeyyi nyaachisaa ture. Gochi isa kuni isa ni fayyadaa?" Ergamaan Rabbiis (SAW) akkana jechuun deebisan:

Lakki, yaa Aâ€œishaa! â€œYaa Allaah! Guyyaa Murtii cubbuu kiyya naaf araarami.â€œJedhe waan hin beeknef.â€œ (Sahih Muslim)

Kanaafu, hadiisa kana keessatti Ergamaan Rabbii (SAW) ibn Judâ€™aan hojii gaarii isaatirraa homaa akka hin fayyadamne fi ibidda Jahannam akka seenu Aâ€™ishatti beeksisan. Sababni isaas, Rabbiin akka araaramuuuf duâ€™aayi gonkumaa hin goone. Hadiisni kuni ibn Judâ€™aan Islaama kan hin fudhanne taâ€™uu ni akeeka. Garuu Islaama fudhachuun (qeebaluun) Rabbiin irraa araarama akka kadhatan nama kan dirqisiisu waan taâ€™eef Ergamaan Rabbii (SAW) Islaama fudhachuu dhiisu duâ€™aayi dhiisun wal-qixxeessan.

10.Duâ€™aayi dhiisun mallattoo dadhabii mulâ€™isâ€“

11. Duâ€™aayin mallattoo Gamnummaatâ€“ namni tokko wanti hunduu fedhii fi Aangoo Rabbiitn akka uumamu ykn dhufu yoo beeke, karaan hundarra gaariin kaayyoo ofii ittiin gahu Rabbiin kadhachuu akka taâ€™e ni hubata. Kanaaf duâ€™aayi baayâ€™ise godha. Akkasumas, galma ofii gahuuf garmalee carraaqa.

12.Duâ€™aayin amala muâ€™iminaat Qurâ€™aana keessatti Rabbiin Nabiyoota, Malaykoota, fi Muâ€™imintoota duâ€™aayi godhan deddeebise kaasa. Keeyyatoonni Qurâ€™aanaa kunniin duâ€™aayin mallattoo muâ€™imina akka taâ€™e agarsiisu. Aayat muraasa keessatti Rabbiin gabroonni filatamoon Isaa warroota duâ€™aayi yeroo hundaa godhan akka taâ€™e ibsa.

â€œDhugumatti isaan tolitti kan ariifatanii fi kajeellaa fi sodaan [guuttamanii] kan Nu kadhatan (duâ€™aayi godhan) turan. Kanneen Nu sodaatanis turanâ€ Suuratu Al-Anbiyaa 21:90

13. Duâ€™aayin sababa injifannootâ€“ Duâ€™aayin obsaa fi humna fida, diina akka mooâ€™ataniif sababa taâ€™a. Kanaafi, dirree waraanaa Musliima fi Musliima hin taane jiddutti waraana adeemsifame irratti duâ€™aayin godhame fudhatama akka argatu waadaan galame. Muâ€™iminoonni dirree waraanatti yommuu duâ€™aayi godhan Rabbiin Qurâ€™aana keessatti ni kaasa. Akka fakkeenyatti waraana Daawud (AS):

â€œYommuu isaan (Daawudi fi Xaalut) jaaluutiifi waraanaa isaatif dirretti bahan ni jedhan, â€œGooftaa keenya! obsa narratti dhangalaasi. Faana keenya gadi dhaabi. Ummata kaafirotaa irrattis nu tumsi.â€™

Hayyama Rabbiitin isaan ni injifatan. Daawudis Jaalutin ni ajjeesse. Rabbiin mootummaa fi ogummaa isaaf (Dawuudif) ni kenne, waan fedhe irraas isa ni barsiise. â€ Suuratu Al-Baqara 2:250-251

Agartanii duâ€™aayi godhuun muâ€™imintooni ummata kaafira akka itti injifatan! Daawudi fi muâ€™imintooni waliin jiran duâ€™aayi gochuun Jaaluutii kaafira taâ€™e irratti injifannoo argatan.

14.Duâ€™aayi rakkoo, dhiphinni fi balaan akka namarraa kaâ€™uuf sababa taâ€™af“ Namtichi garmalee rakkatee fi dhiphate yommuu gara Rabbii iyuu.Rabbiin kadhaa isaa ni deebisaaf.

Duâ€™aayin faayda lakkaawame hin dhumne qaba. Nuti faayda duâ€™aayi irraa argachuuf yeroo hundaa duâ€™aayi gochuuf of leenjis u qabna.

Kitaaba wabii: Duâ€™a Weapon Of the Believer fuula 33-52 By Abu Ammar Yasir Qaadi

Hanga torbaan waa ēema duāaayi ilaachise mata duree biraatin walitti deebinutti Assalaamu aleykum warahmatullahi wabarakatu

Date Created

August 6, 2017

Author

admin